
Lering trekken uit gebeurtenissen

Inleiding

Regelmatig wordt de Stichting Maatschappij en Veiligheid (SMV) benaderd door organisaties die zelf lering willen trekken uit interne gebeurtenissen. Niet om met de vinger te kunnen wijzen naar de verantwoordelijken en/of schuldigen, maar om de veiligheid bij organisaties te kunnen verbeteren en herhaling van dergelijke gebeurtenissen in de toekomst te voorkomen.

Deze wens spreekt de SMV zeer aan, temeer omdat wij nu immers leven in het tijdperk van de zelfregulering. Een tijdperk waarin eenieder geacht wordt zijn of haar eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid te nemen en waar te maken. Een tijdperk waarin zelfs regelmatig gesteld wordt: "Laat de veiligheid aan de professionaliteit van de sectoren of van de organisaties zelf over" en "de overheid op afstand".

Als organisaties lering willen trekken uit gebeurtenissen, dan dienen – naar de mening van de SMV – wel de ervaringen die op dit gebied in ons land zijn opgedaan naar deze organisaties te worden vertaald.

De geschiedenis van het lering trekken in ons land

Bij (ernstige) gebeurtenissen in ons land worden door de samenleving altijd dezelfde twee vragen gesteld. Enerzijds wil men weten wat er zich precies heeft afgespeeld. Men wil 'de waarheid' weten om de veiligheid te kunnen verbeteren en om herhaling te kunnen voorkomen. Anderzijds wil men ook weten wie voor de (ernstige) gebeurtenissen verantwoordelijk en/of schuldig zijn.

Voor de beantwoording van deze laatste vraag – de schuldvraag – kennen wij van oudsher het *strafrechtelijk* onderzoek en voor het kunnen achterhalen wat er zich precies heeft afgespeeld het *onafhankelijk* onderzoek. De strafrechtelijke onderzoeken kennen hun eigen wettelijke voorschriften en spelregels, waarvan bij de onafhankelijke onderzoeken - vóór de komst van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) in 2005 - geen sprake was.

Bij kleinere gebeurtenissen werden (en worden nog steeds) incidentele onafhankelijke onderzoekscommissies ingesteld, die na het onderzoek weer werden opgeheven. Bij grote, ernstige gebeurtenissen (zoals rampen) werd vroeger ook zo'n onderzoekscommissie ingesteld, waarbij nu voor de onderzoeken een beroep werd gedaan op de betrokken overheidsinspecties. Deze inspecties beschikken/beschikten immers over kennis, wettelijke bevoegdheden en ervaring.

Kortom, velen in de samenleving wilden absoluut weten wat er zich precies had afgespeeld, maar de onafhankelijke onderzoeken kenden – zo terugblikkend volledig onterecht - helemaal geen eigen wettelijke bevoegdheden en spelregels. Deze wettelijke bevoegdheden en spelregels zijn wel nodig,

niet alleen bijvoorbeeld om de onafhankelijkheid van de onderzoeken te kunnen garanderen, maar eveneens om alle betrokkenen te kunnen garanderen dat zij vrij-uit kunnen spreken.

Ook het vrij-uit kunnen spreken is van het allergrootste belang om de waarheid te kunnen achterhalen, maar staat op gespannen voet met het bestaande zwijgrecht in het strafrecht. Niemand is in het strafrecht verplicht om zelf bij te dragen aan zijn of haar veroordeling. Dit zwijgrecht is zelfs een burgerrecht, dat ook door het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) wordt onderschreven.¹

Kortom, onafhankelijke onderzoeken moeten wettelijk worden uitgerust, onder andere om de betrokkenen bij de gebeurtenis te kunnen beschermen opdat al hun verklaringen² bij een strafrechtelijk onderzoek niet in beslag kunnen worden genomen en het vrij-uit spreken zich niet tegen hen kan keren.

Voor het welslagen van *echt* onafhankelijke onderzoeken moet men kunnen beschikken over:

A. Afzonderlijke wetgeving voor het onafhankelijk onderzoek.

En over:

B. Een afzonderlijke en onafhankelijke onderzoeksorganisatie.

Ad A:

De afzonderlijke wetgeving is onder andere nodig om:

- de onafhankelijkheid van de bestuurders, de onderzoekers en de onderzoeksorganisatie in zijn geheel vast te leggen;
- de onderzoeksbevoegdheden te regelen;
- het werkterrein te beschrijven;
- de scheiding met het strafrechtelijk onderzoek te bewerkstelligen;
- aan te geven welke *ernstige* strafbare feiten aan het OM moeten worden gemeld;
- de procedures vast te leggen met betrekking tot de tijdsduur van het onderzoek, het ter inzage sturen van de conceptrapporten, het doen van aanbevelingen etc.

In Bijlage A zijn de belangrijkste voorwaarden opgenomen waaraan onafhankelijke onderzoeken in de praktijk dienen te voldoen (een referentiekader).

Ad B:

Een afzonderlijke en onafhankelijke onderzoeksorganisatie is noodzakelijk omdat bij ernstige gebeurtenissen vele tegenstrijdige belangen een rol kunnen gaan spelen, waarbij sommige betrokken partijen helemaal geen baat hebben bij het achterhalen van de waarheid. Als er in de praktijk van zo'n onafhankelijk onderzoek een vermoeden of de schijn gaat ontstaan van enige belangenverstremming,

¹ Zie artikel 29 Wetboek van Strafvordering en artikel 6 van het EVRM

² Verklaringen, maar ook bijv. onderzoeksrapporten, camerabeelden, voice recorders etc.

dan verliest zo'n onafhankelijk onderzoek direct zijn geloofwaardigheid en zijn onafhankelijkheid, en daarmee zijn totale waarde.

Het realiseren van deze beide voorwaarden – wetgeving en een afzonderlijke onderzoeksorganisatie – was in ons land een langdurige weg van tientallen jaren met vele hindernissen.³ Er werd – zoals reeds beschreven – in het verleden zéér slordig omgegaan met de onafhankelijke onderzoeken. Zo kan men niet alleen grote vraagtekens plaatsen bij de onafhankelijkheid van kleine onderzoekscommissies, maar ook bij de onderzoeken naar rampen. De overheidsinspecties waren immers niet alleen betrokken bij het toezicht, maar veelal ook bij de regelgeving. En daarnaast waren vele inspecties ook nog eens belast met de strafrechtelijke onderzoeken. In deze situatie was er dus geen sprake van dat het vrij-uit spreken niet vermengd zou kunnen worden met het strafrechtelijk onderzoek.

Vele ministeries waren in eerste instantie dan ook geen voorstander van het realiseren van de voorwaarden voor het onafhankelijk onderzoek, omdat:

- Een onafhankelijke, afzonderlijke onderzoeksorganisatie werd gezien als een motie van wantrouwen ten opzichte van het functioneren van hun eigen ambtenaren die in het verleden toch prima onderzoeken hadden gedaan.
- Met deze nieuwe opzet raakten zij hun invloed op het onderzoek kwijt.
- Wetgeving werd niet noodzakelijk geacht omdat dat er vroeger toch ook niet was. Zouden die onderzoeken van vroeger dan allemaal fout zijn geweest?

Vervolgens stelde de overheidsrechtspraak dat de waarheidsvinding niet moest worden gezien als het domein van het onafhankelijk onderzoek, want zij konden ook een betrouwbaar antwoord geven op de vraag wat er zich precies had afgespeeld. Maar dat laatste is onjuist omdat de overheidsrechtspraak niet geëquipeerd is om daar een betrouwbaar antwoord op te geven. De overheidsrechtspraak kent op dat gebied haar beperkingen. Zo is de civiele rechter afhankelijk van wat de partijen de rechter voorleggen. Het strafrechtelijk onderzoek wil wel preciezer weten wat er zich heeft afgespeeld, maar daar oordeelt de strafrechter uiteindelijk niet over. De strafrechter oordeelt over of bewezen kan worden wat de officier van justitie ten laste heeft gelegd. Zoals reeds opgemerkt willen inspecties ook graag weten wat er zich precies heeft afgespeeld, maar zij worden daarbij altijd belemmerd door en geconfronteerd met hun eigen functioneren.

Tenslotte speelde er ook nog een discussie over de organisatiestructuur van het onafhankelijk onderzoek. Moest er één onderzoeksraad komen voor alle sectoren of voor iedere sector een eigen onderzoeksraad? Gelet op het gegeven dat het onderwerp veiligheid verkokerd en verdeeld is over verschillende departementen, wilde iedere sector over zijn eigen raad beschikken.

Kortom, de weg naar het onafhankelijk onderzoek ging in ons land vergezeld met eindeloze discussies en debatten, waaruit blijkt dat niet iedereen op de waarheid zit te wachten. "De onderste steen zal boven komen ...", maar graag wil men wel de steen even kunnen zien voordat hij boven komt en kunnen beslissen of hij boven moet blijven.

Rampen, zoals de Bijlmerramp in 1992, de Herculesramp in 1996, de vuurwerkcramp in 2000 en de cafébrand in Volendam 2000/2001 leidden indertijd tot de moties:

³ Tot de oprichting van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) in 2005

- Van Vlijmen c.s.⁴ (11 november 1993) die de regering verzoekt een wetsvoorstel voor te bereiden tot instelling van een Nationale Raad voor de Transportveiligheid.
- Wagenaar c.s.⁵ (28 november 2000) die de regering verzoekt op korte termijn een wetsvoorstel voor te bereiden en te komen tot één onafhankelijke onderzoeksraad voor rampen en zware ongevallen waaronder transportongevallen en overige ongevallen, zoals defensie-ongevallen.

De laatste motie leidde in 2005 tot de instelling van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Hiermee werd in Nederland aanvaard dat men voor het lering trekken uit gebeurtenissen moet kunnen beschikken over een afzonderlijke en onafhankelijke onderzoeksorganisatie die qua functioneren strikt is gescheiden van het onderzoek naar de schuldvraag. Deze filosofie is in 2014 nog eens uitdrukkelijk bevestigd en internationaal onderschreven met de twee gescheiden onderzoeken naar de verschrikkelijke ramp met de MH-17.

Deze nationale ontwikkelingen met betrekking tot de komst van de Onderzoeksraad voor Veiligheid hebben ons geleerd dat onafhankelijke onderzoeken in het algemeen alleen maar kunnen slagen als zij wettelijk worden uitgerust en worden voorzien van een afzonderlijke onderzoeksorganisatie. Nu leert de ervaring dat in ons land nog steeds onafhankelijke onderzoekscommissies worden ingesteld of bijvoorbeeld een Huis voor Klokkenluiders, waarbij opvalt dat deze onafhankelijke onderzoekscommissies helemaal niet beschikken over enige wettelijke bevoegdheden en spelregels. Dit geldt overigens niet voor het Huis voor Klokkenluiders, maar bij dit Huis valt op dat de onderzoeken op een andere wettelijke basis zijn geschoeid vergeleken met de instellingswet Onderzoeksraad voor Veiligheid.⁶ Kortom, nog steeds kan heel slordig met de onafhankelijke onderzoeken in ons land worden omgegaan.

Kaderwet onafhankelijk onderzoek

De SMV is van mening dat er eenheid van functioneren moet komen met betrekking tot *alle* onafhankelijke onderzoeken in ons land. Dat zou kunnen worden bewerkstelligd met een Kaderwet Onafhankelijk Onderzoek.

Deze kaderwet bevat de beginselen (een referentiekader, zie Bijlage A) waaraan alle onafhankelijke onderzoeken moeten voldoen. Het voordeel van een kaderwet is dat er aan de ene kant een degelijke wettelijke basis gegeven wordt aan belangrijke bepalingen, maar dat de details van die bepalingen kunnen worden aangepast aan veranderende omstandigheden, zonder dat er een wetwijziging door het parlement behandeld en goedgekeurd moet worden.

Lering trekken binnen ondernemingen en organisaties

Naast de Onderzoeksraad voor Veiligheid zal er in onze samenleving altijd behoefte blijven bestaan aan afzonderlijke onafhankelijke onderzoeken om lering te kunnen trekken uit gebeurtenissen.⁷ Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verzoeken van verschillende organisaties om zelf lering te kunnen trekken uit interne gebeurtenissen. Zoals reeds opgemerkt spreken deze verzoeken de SMV zéér aan omdat zij volledig passen bij de huidige filosofie "Laat de veiligheid aan de organisaties zelf

⁴ Motie Van Vlijmen, Van Gijzel, Lankhorst en Van den Berg

⁵ Motie Wagenaar, Scheltema-De Nie, Van den Doel, Mosterd, Van der Steenhoven en Van den Ber

⁶ In de Wet Huis voor Klokkenluiders is niet geregeld dat rapporten, verklaringen, etc. van betrokkenen niet in het strafrecht gebruikt kunnen worden.

⁷ Overigens kan de OVV te allen tijde besluiten om bepaalde onderzoeken zelf te starten of over te nemen.

over". Maar dan dienen deze onafhankelijke onderzoeken ook te voldoen aan de beginselen die in de Kaderwet Onafhankelijk Onderzoek worden gesteld.

Naar de mening van de SMV betekent dit dat organisaties dienen te worden uitgerust met veiligheidsafdelingen die eveneens gebaseerd zijn op de Kaderwet Onafhankelijk Onderzoek waardoor ook binnen de organisaties onafhankelijke onderzoeken kunnen worden uitgevoerd. Deze wettelijk verankerde veiligheidsafdelingen zouden bijvoorbeeld verplicht kunnen worden gesteld voor organisaties met een Ondernemingsraad.⁸

Hierbij dient men zich wel te realiseren dat de conceptrapporten van deze onderzoeken door alle betrokkenen van commentaar mogen worden voorzien. Dit betekent automatisch dat die onderzoeksrapporten kunnen uitlekken en openbaar moeten zijn.⁹ Overigens zouden deze onafhankelijke onderzoeken ook kunnen worden uitgevoerd door 'vaste' gecertificeerde onafhankelijke onderzoeksorganisaties in plaats van door de veiligheidsafdelingen van organisaties zelf. Deze onderzoeksorganisaties moeten binnen de organisatie of onderneming wel bekend zijn om 'onveilige' situaties of misstanden te kunnen melden.¹⁰

De ervaring leert echter dat de waarheidsvinding en zeker de openbaarheid daarvan geen geliefde onderwerpen zijn. Indertijd was de SMV nauw betrokken bij de totstandkoming van de klokkenluiderswet in ons land, waarbij duidelijk bleek dat klokkenluiders door velen werden gezien als 'landverraders' en/of 'nestbevuilers'. "Je hangt de vuile was niet buiten", dat was een veel gehoorde zinsnede. Om deze reden zullen dan ook vele organisaties fel gekant zijn tegen de komst van dergelijke onafhankelijke, openbare onderzoeken in hun eigen organisaties. In vele organisaties – zoals blijkt uit vele (onafhankelijke) veiligheidsonderzoeken – is dan ook helemaal geen sprake van een veiligheidscultuur. Bij commentaar of kritiek is veelal de reactie: "Als het je hier niet bevalt, is daar het gat van de deur".

Aan de andere kant tonen ook organisaties zich zéér bereid om het gesjoemel met de regels en de onveiligheid die daaruit kan voortvloeien, te bestrijden. Eenieder realiseert zich dat het gesjoemel met de regels ook oneerlijke concurrentie stimuleert, én het wantrouwen in het functioneren van onze samenleving in hoge mate doet toenemen.

Kortom, de SMV acht het meer dan de moeite waard om partijen te overtuigen dat het nemen van je eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid en het zelf lering willen trekken uit interne gebeurtenissen, een weg is die *moet* worden ingeslagen. Wij moeten ons hierbij wel realiseren dat als in de praktijk blijkt dat vele ondernemingen en organisaties niets voor dergelijke onafhankelijke onderzoeken in hun organisatie voelen, de ingeslagen weg naar de zelfregulering, naar "Laat de veiligheid aan de professionaliteit van de sectoren/organisaties zelf over", als een mislukte weg moet worden beschouwd. Deze filosofie is dan in werkelijkheid niets anders dan een woordenspel geweest.

Deze conclusie zou betekenen dat op korte termijn de schijnwerper dient te worden gezet op het functioneren en op de kwaliteit van het overheidstoezicht.

⁸ Volgens artikel 4 van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) moeten ondernemingen met ten minste 50 medewerkers een Ondernemingsraad hebben.

⁹ Conform de Rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid, artikel 59: 'De raad maakt het rapport openbaar'

¹⁰ Als voorbeeld kan Lloyd's register dienen: een onderzoeksorganisatie ten behoeve van de gehele veiligheidsketen van de scheepvaart industrie.

Het overheidstoezicht

In het rapport 'Zelfregulering: noodzakelijk, maar géén casinospel'¹¹ gaat de SMV uitvoerig in op het bewerkstelligen van een efficiënter functionerend overheidstoezicht. Dit toezicht is thans te versnipperd, en ook is er door de overheid in vele gevallen voorbarig op het toezicht bezuinigd onder het motto: "Wij laten de veiligheid toch aan de sectoren zelf over."

Gelet op de inhoud van deze notitie 'Lering trekken uit gebeurtenissen' is de SMV van oordeel dat niet alleen de schijnwerper moet worden gezet op het bewerkstelligen van een kwalitatief goed en efficiënt functionerend, onafhankelijk opererend overheidstoezicht, maar dat eveneens een definitieve scheiding moet worden aangebracht bij die overheidsinspecties die met beide taken zijn belast, namelijk de veiligheidsonderzoeken en de strafrechtelijke onderzoeken.

Veiligheidsonderzoeken die de samenleving waarschuwen voor onveilige situaties vragen immers een totaal andere aanpak dan een strafrechtelijk onderzoek.

De waarschuwing/informatie dat roken slecht is voor je gezondheid en het veiligheidsonderzoek hieromtrent is een totaal ander proces dan een strafrechtelijk proces tegen de tabaksindustrie. Ook het schandaal met de besmette eieren, het fipronilschandaal, kent enerzijds het veiligheidsaspect met een zéér tijdige waarschuwing voor de volksgezondheid en daarnaast een strafrechtelijk onderzoek om de schuldvraag te kunnen vaststellen.

Op zich is het natuurlijk hoogst merkwaardig dat zelfs met de beide strikt gescheiden onderzoeken naar de MH17 nooit vragen zijn gesteld over de logica om bij sommige inspecties deze beide onderzoeken – veiligheid en de schuldvraag – in één inspectie/organisatie te blijven verenigen.

Conclusie

1. De Stichting Maatschappij en Veiligheid is van oordeel dat alle onafhankelijke onderzoeken in ons land aan dezelfde wettelijke voorwaarden en spelregels dienen te voldoen. Voor de strafrechtelijke onderzoeken gelden immers ook unanieme wettelijke regels. Deze uniformiteit kan je in ons land bewerkstelligen met de komst van een Kaderwet Onafhankelijk Onderzoek.
2. Gelet op het gegeven dat onafhankelijke onderzoeken wettelijk en organisatorisch moeten zijn gescheiden van de strafrechtelijke onderzoeken - hetgeen aanvaard is met de komst van de Onderzoeksraad voor Veiligheid - is het naar de mening van de SMV onjuist om beide onderzoeken bij bepaalde overheidsinspecties te blijven combineren. Een wettelijke scheiding is ook hier noodzakelijk.
3. De SMV onderschrijft volledig de wens dat sommige ondernemingen en/of organisaties ook zelf lering willen kunnen trekken uit interne gebeurtenissen. Dit zou kunnen worden gerealiseerd met de komst van veiligheidsafdelingen die wettelijk voldoen aan de Kaderwet Onafhankelijk Onderzoek. Gecertificeerde 'vaste' onderzoeksorganisaties kunne deze functie ook vervullen.
4. Gelet op het bestaande gesjoemel met de regels en het gegeven dat onafhankelijke onderzoeken openbaar zijn, acht de SMV het geenszins uitgesloten dat vele organisaties er niets voor voelen om dergelijke onderzoeken in hun organisaties te introduceren, onder het motto: "Je gaat je eigen vuile was niet zelf buiten hangen!"

¹¹ 'Zelfregulering: noodzakelijk, maar géén casinospel', SMV, februari 2017

5. Als het hier bovenstaande gaat betekenen dat de organisaties niet zelf lering kunnen trekken uit gebeurtenissen, dan betekent dit eveneens dat de zinsnede "Laat de veiligheid aan de professionaliteit van de sector zelf over" - kortom, de zelfregulering - als een mislukking moet worden beschouwd.

Bijlage A – Referentiekader onafhankelijke onderzoeken

De SMV stelt – op grond van best practices – een aantal beginselen als referentiekader voor waaraan de onafhankelijke onderzoeken – in welke sector dan ook – dienen te voldoen. Deze beginselen, gebaseerd op de Wet Onderzoeksraad voor Veiligheid, zouden naar de mening van de SMV moeten worden vastgelegd in de Kaderwet Onafhankelijk Onderzoek.

Beginnelsen onafhankelijk onderzoek

Voor het welslagen van een onafhankelijk onderzoek is nodig:

- een afzonderlijke onderzoeksorganisatie, en
- afzonderlijke wetgeving.

Wettelijk dient te worden vastgelegd:

- A. de onafhankelijkheid van de organisatie;
- B. de scheiding met het strafrechtelijk en tuchtrechtelijk onderzoek;
- C. de spelregels met betrekking tot het functioneren.

A. Onafhankelijkheid

- Bestuursleden werken zonder last en ruggespraak.
- Geen relatie met regelgeving of toezicht.
- Geen betrokkenheid van de leden en/of onderzoekers bij voorvallen of bij het voorval betrokken organisaties.
- Ook geen betrokkenheid van familieleden tot en met de vierde graad.
- De onderzoeksorganisatie bepaalt zelf welke (bijna)voorvallen moeten worden onderzocht, naast wettelijk verplichte onderzoeken.
- De onderzoeksorganisatie bepaalt zelf de inhoud van het rapport.
- De onderzoeksorganisatie maakt het rapport openbaar.
- Er dient voldoende budget te zijn om de taken zinvol uit te voeren.
- Onderzoeken naar rampen vallen buiten de begroting.
- Aanbevelingen worden gericht aan een ieder of aan iedere organisatie die naar het oordeel van de onderzoeksorganisatie de veiligheid kan verbeteren.
- De verplichting om op de aanbevelingen te reageren en de bevoegdheid om te mogen controleren of de aanbevelingen worden uitgevoerd.
- De aanbevelingen en de reacties hierop moeten openbaar worden gemaakt.

B. Scheiding met strafrechtelijke (en tuchtrechtelijke) onderzoeken

- Onderzoeken zijn uitsluitend gericht op en mogen alleen worden gebruikt ten behoeve van de bevordering van de veiligheid.
- Onderzoeken mogen niet worden gebruikt als bewijs in rechtsgedingen.
- Strafbare feiten worden door de onderzoekers/onderzoeksorganisatie niet gemeld aan het Openbaar Ministerie, tenzij er sprake is van ernstige strafbare feiten zoals (poging tot) moord, doodslag, terrorisme, gijzeling, misdrijf tegen de Staat, mensenhandel, verkrachting en/of ernstige corruptie.
- De onderzoeksgegevens – (interview)verslagen, concepten, recorders – zijn vertrouwelijk. De enige uitzondering hierop zijn de hierboven wettelijk vastgelegde ernstige strafbare feiten.
- De onderzoekers/leden van de onderzoeksorganisatie mogen niet als getuige of deskundige worden opgeroepen met betrekking tot gedane en/of lopende onderzoeken.

C. Spelregels

- Bij een voorval met slachtoffers gaat de hulpverlening altijd voor.
- Mogen betreden van alle plaatsen nodig voor het onderzoek.
- Bevriezen van de situatie ter plaatse van het voorval.
- In beslag nemen van wrakstukken, recorders, documenten, downloaden bestanden etc.
- Horen van getuigen (zonder derden erbij), deskundigen, onder ede.
- Aanvragen / laten uitvoeren van autopsie.
- Onderzoekers maken in redelijkheid gebruik van de bevoegdheden.
- De onderzoeksorganisatie kan externe deskundigen inschakelen / inhuren.
- De onderzoeksorganisatie maakt het onderzoeksprotocol openbaar.
- De onderzoeksorganisatie maakt het jaarverslag openbaar.
- Onderzoekers maken zich bij voorvalonderzoek direct bekend en dragen legitimatie.
- Termijnen vastleggen voor nemen besluit omtrent start van het onderzoek, tussentijdse rapportages, publiceren eindrapport.
- Procedures vastleggen met betrekking tot commentaar geven (op feitelijkheden) door betrokken personen, organisaties of instanties voordat definitief rapport wordt gepubliceerd.
- Informeren nabestaanden, slachtoffers, betrokkenen voordat definitief rapport wordt gepubliceerd.

- Mogelijkheid vastleggen dat tussentijds aanbevelingen kunnen worden gedaan indien directe actie nodig is ten behoeve van de veiligheid.
- Mogelijkheid vastleggen dat een onderzoek wordt heropend indien nieuwe feiten daartoe aanleiding geven.